

Finansmarknad

34. Jämställ möjligheterna för ISK-kunder och depåkunder att delta i alla emissioner

Regelverk

Lag om investeringssparkonto (2011:1268) (nedan Iskl)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Investeringssparkontot är mycket uppskattat och populärt bland kunderna. Investeringssparkontot har gjort det enkelt och smidigt att äga värdepapper. Lagstiftningen lägger dock hinder för kunderna att delta i många andra bankers introduktioner än den egna bankens. Detta väcker irritation hos kunderna. Det är tråkigt för det borde vara ganska enkelt att undanröja detta hinder – utan att det påverkar statsbudgeten. Längre ned finns en mer detaljerad beskrivning av problemen. I korthet kan problemen sammanfattas

- Lagen gör en åtskillnad vid kunders förvärv i samband med introduktioner mellan det värdepappersinstitut som är ansvarig för introduktionen och övriga institut. Lagen förhindrar i praktiken ofta kunder i andra institut att delta i introduktionsinstitutets introduktioner. Vi vill att detta hinder tas bort.
- Det förutsätts ibland att försäljning till kund vid introduktion ska ske från institutets eget lager (Iskl 13 § 4, om man har det tillståndet) vilket kan skapa nya utmaningar (bl.a. skyldigheten att handeln måste ske på en marknadsplats när väl handeln inletts, kraven på Best Execution och Lagen om Marknadsmisbruk) och vi därför anser vara fel väg.
- Lagen gör åtskillnad i hanteringen av gamla och nya aktier vid kundernas förvärv. Detta är besvärligt eftersom det inte går att göra åtskillnad mellan gamla och nya aktier.
- Begås något handläggningsfel enligt ovan kan 28 § bli tillämplig, "Ett konto upphör som investeringssparkonto när kontohavaren eller investeringsföretaget inte följer bestämmelserna i denna lag".
- De uppräknade problemen skulle eventuellt kunna mildras något om kunderna skaffade en vanlig depå som används vid andra bankers introduktioner. Ett sådant hjälpmedel innebär dock ökad komplexitet. Kunden behöver såväl öppna en depå som börja deklarerera sina värdepappersaffärer över depån igen. Fördelen med Investeringssparkontot har just varit att det är enkelt att äga värdepapper. Många ISK-kunder har också bara en ISK.

Svårigheterna med att få delta i introduktioner väcker förtret hos kunderna. Riskerna är också betydande för att ett investeringssparkonto blir ogiltigförklarat därför att investeringsföretaget råkat använda fel överföringsmetod för den aktuella introduktionen eller just vissa aktier i en introduktion.

Att investeringsföretagen tvingas tillgripa speciella förfaranden för ISK gör förfarandet komplicerat och innebär en större risk för att innehavet blir diskvalificerat för att förvaras på ett investeringssparkonto. Några institut har därför också infört rutiner innebärande att inga Investeringsskontokunder får delta i en introduktion med mindre än att denna godkänts för ISK-kunder av ansvarig jurist, vilket oftast leder till längre ledtider för kunderna.

Det är delvis förståeligt att Iskl innehåller olika regler till undvikande av arbitragering mellan de båda beskattningsmetoderna. Men det har i praktiken blivit omöjligt för instituten att förklara för sina kunder varför de inte kan teckna i en viss emission. Vi konstaterar att inte heller förarbetena ger någon tydlig förklaring till syftet med regleringen utan ger snarare intryck av att man inte beaktat vanliga introduktioner. Vår slutsats är att lagtexten därför har fått en snävare lydelse än vad som är nödvändigt och som

var avsikten. Detta är olyckligt eftersom det medför att investeringssparkontot blir mindre attraktivt som sparform. Det borde vara självklart att innehavare av Investeringssparkonto ska kunna delta i introduktioner på samma enkla sätt som alla andra investerare. Exempel på olika introduktioner, deras komplexitet och vilka rutiner som i dagsläget måste användas framgår av http://www.fondhandlarna.se/files/3315/0833/4884/2017-09-18_BREV_TILL_FINANSDEPARTEMENTET_MED_NDRINGSFRSLAG_P_ISK.pdf

Åtgärdsförslag

Förslaget till lösning är att det görs ett tillägg innebärande att förvärv också kan ske enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Vid introduktioner är prissättningen tydlig och offentliggjord i prospekt eller så anger prospektet hur priset kommer att fastställas. Därför bör introduktioner som riktar sig till allmänheten och för vilka prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument vara generellt godkända för överföring till ett investeringssparkonto.

13§ erhåller en ny punkt 9: enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

14§ erhåller ett tillägg till punkt 1: från den som har emitterat tillgångarna, eller enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, om tillgångarna senast den trettonde dagen efter den dag då de emitterades avses bli upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en MTF,

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Kunderna förstår inte varför de inte får delta i vissa emissioner såsom ISK-kunder och detta är svårt att förklara med utgångspunkt i hur regelverket är formulerat och utformat. Detta innebär extra kostnader för företagen därför att det tar tid att förklara och det försvagar kundernas förtroende för företagen. Problemet för ISK-kunderna gör också att det blir färre kunder som kan delta i emissioner generellt sett vilket innebär en högre kostnad för emittenterna. Med fler presumtiva tecknare skulle priset bli lägre genom att teckningskostnaden kan slås ut på fler. Med många tecknare ökar också priskonkurrensen.

Ett genomförande av förslaget skulle ge innehavare av investeringssparkonto samma möjligheter att delta i introduktioner som andra investerare. Dessutom förminskas risken för ett investeringssparkonto plötsligt ska beskattas konventionellt därför att t.ex. en överföring av ett värdepapper till en ISK skett på annat sätt än vad som avsetts.

Kontaktuppgifter

Svenska Fondhandlareföreningen, Vigg Troedsson
08-56 26 07 02
vigg@fondhandlarna.se

Företagarna, Philip Thunborg
philip.thunborg@foretagarna.se